

**Zápis z jednání
Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina č. 2/2021
konaného dne 12. 5. 2021**

Přítomni:

1. Jiří Uchytíl	7. Jaroslav Poborský (místopředseda)
2. Vladimír Slávka	8. Jan Zimmermann
3. Jiří Pykal (předseda)	9. Miroslav Dibelka
4. Miloš Kučera	10. Blanka Veletová
5. Pavel Barták	11. Jitka Merunková (tajemník)
6. Miroslav Jirků	

Nepřítomni (omluveni):

1. Lukáš Bezchleba	3. Jan Mácha
2. Vladimír Malec	

Hosté:

1. Lukáš Vlček (náměstek hejtmána)	4. Jiří Svoboda (LDO Přibyslav)
2. Martin Hyský (zastupitel, předseda VSP)	5. Jaroslav Mikyna (OŽPZ)
3. Jaroslav Michal (PROAGRO Radešinská S., a.s.)	6. Jiří Bartoš (OŽPZ)

Program:

1. Zahájení, schválení programu, schválení zápisu
2. Řešení problematiky vodního hospodářství v Kraji Vysočina
3. Řešení problematiky lesního hospodářství a myslivosti v Kraji Vysočina
4. Diskuse a různé
5. Závěr

1. Zahájení

Jiří Pykal, předseda Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina, přivítal všechny přítomné a hosty a zahájil jednání. Dle počtu přítomných členů konstatoval, že je komise usnášeníschopná. Přednesl návrh programu jednání, který byl všemi přítomnými členy schválen. K zápisu z minulého zasedání nebyly vzneseny žádné připomínky a byl přítomnými členy schválen.

Jiří Pykal provedl rekapitulaci úkolů z minulého jednání komise – všechny úkoly byly splněny.

2. Řešení problematiky vodního hospodářství v Kraji Vysočina

Členové komise obdrželi s předstihem podkladový materiál.

Jaroslav Mikyna uvedl, že území Kraje Vysočina je důležitou zásobárnou zejména povrchové vody nadregionálního významu. Podle údajů Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“) bylo v roce 2020 zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu cca 96,4 % obyvatel kraje, což je mírně nad celorepublikovým průměrem (94,6 %). Podle údajů ČSÚ bylo na kanalizaci pro veřejnou potřebu zakončenou čistírnou odpadních vod (dále jen „ČOV“) v roce

2020 napojeno 78,1 % obyvatel kraje, což je pod celorepublikovým průměrem (83,4 %). Problematika čistoty vod tak zůstává jednou z priorit regionu.

Koncepční a strategické materiály v oblasti vodního hospodářství

Pro činnost v jednotlivých oblastech působnosti ve vodním hospodářství danou právními předpisy byly OŽPZ pořízeny koncepční a strategické materiály, které jsou umístěny na webových stránkách kraje v dokumentech OŽPZ a v koncepčních a strategických materiálech.

1. Plánování v oblasti vod – plány oblastí povodí a plány dílčích povodí

<http://www.pmo.cz/>, <http://www.pvl.cz/> a <http://www.pla.cz/>

2. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina

<http://prvk.kr-vysocina.cz/>

3. Povodňový plán pro území Kraje Vysočina

<http://dpp.kr-vysocina.cz/dpp/> - vazba na Povodňový informační systém (www.povis.cz)

4. Plán pro zvládání sucha a stavu nedostatku vody pro území Kraje Vysočina

Dotační tituly Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství

Kraj Vysočina poskytuje do oblasti vodního hospodářství obcí dotace, přičemž jejich administraci zajišťuje krajský úřad, OŽPZ podle následujících dotačních titulů, které jsou zařazeny do Fondu Vysočiny:

1. Program „Projektová příprava ve vodním hospodářství“

Program je určen na spolufinancování generelů a projektových dokumentací obcí v oblasti zásobování pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod a od roku 2011 i v oblasti ochrany před povodněmi. Od roku 2016 je podpora zaměřena i na oblast ochrany před suchem. Příjem žádostí proběhne dle výzvy v termínu 23. 4. – 6. 5. 2021. Předpokládá se, že o poskytnutí dotací bude rozhodovat zastupitelstvo kraje na svém zasedání dne 15. 6. 2021.

2. Program „Stavby ve vodním hospodářství“

Program je určen na spolufinancování výstavby a intenzifikace vodovodů, kanalizací a ČOV pro veřejnou potřebu a na výstavbu vodních děl na ochranu před povodněmi a suchem v obcích na území kraje. V letošním roce proběhl příjem žádostí o dotace v termínu 12. 3. – 8. 4. 2021. Zastupitelstvo kraje rozhodlo o poskytnutí dotací na svém zasedání dne 11. 5. 2021.

3. Dotace ze zvláštního účtu Kraje Vysočina zřízeného podle § 42 odst. 4 vodního zákona

Mohou být poskytnuty zejména na mimořádné (okamžité) havárie na podzemních či povrchových vodách. Nutnou podmínkou je, že není znám nebo neexistuje původce znečištění a hrozí závažné ohrožení nebo znečištění vod. V letech 2016 až 2020 nedošlo k čerpání ze zvláštního účtu.

Jiří Pykal uvedl, že jedním z deseti prioritních námětů vzešlých z Veřejného fóra 2021 byla podpora drobných projektů – zadržení vody v krajině. Dotázal se na aktuální čerpání dotací z výše uvedených programů a výhled pro další období. Jaroslav Mikyna sdělil, že u programu Stavby ve vodním hospodářství není možné vyhovět ani současnému okruhu příjemců – žadatelů (obce, jejich svazky a vybrané právnické osoby). Pokud by byl rozšířen okruh příjemců podpory a nepodařilo by se zvýšit alokaci, tak výsledkem bude pouze více žadatelů, kteří nebudou uspokojeni. Lukáš Vlček doplnil, že se vše odvíjí od výše alokace. Program Stavby ve vodním hospodářství je prioritně zaměřen na podprogramy A a B - zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod. Podprogram C - ochrana před povodněmi nebo suchem, se postupně vyvíjí. V podprogramu C by bylo možné zvážit zapojení např. neziskových organizací, typu spolků, jejichž činnost podle stanov je převážně ochrana životního prostředí.

Informace o činnosti povodňového orgánu kraje

Krajský úřad Kraje Vysočina, OŽPZ je podle vodního zákona povodňovým orgánem kraje v období mimo povodeň a zabezpečuje rovněž činnost Povodňové komise Kraje Vysočina po dobu povodně. Povodňové orgány krajů mj. organizují odborná školení povodňových orgánů

obcí s rozšířenou působností. V letošním roce na území kraje nedošlo k jarním povodním z tání sněhu.

Informace o komisi pro zvládání sucha a stavu nedostatku vody

S účinností tzv. suché novely vodního zákona dne 1. 2. 2021 byly kraji a krajskému úřadu stanoveny nové povinnosti v oblasti zvládání sucha a stavu nedostatku vody. Podle ustanovení § 87f odst. 1 vodního zákona hejtman kraje jako zvláštní orgán kraje zřizuje krajskou komisi pro sucho a je jejím předsedou. První ustavující jednání komise pro sucho se konala dne 21. 4. 2021.

Problematika řešení dopadů dlouhodobého sucha

Podle údajů Českého hydrometeorologického ústavu byl loňský rok na území Kraje Vysočina po více než 5 předchozích suchých letech srážkově výrazně nadnormální. Hejtman Kraje Vysočina inicioval již v roce 2016 zřízení pracovní skupiny k problematice sucha jako svého poradního orgánu. Materiály z činnosti pracovní skupiny i další informace k suchu jsou zveřejněny na webových stránkách kraje www.kr-vysocina.cz. Aktuální stav na vodárenských nádržích na území kraje a na vodních tocích je zveřejněn na webových stránkách www.voda.gov.cz. Členové komise obdrželi jako podkladový materiál přehled vývoje teplot a srážek na území Kraje Vysočina.

Výstavy

OŽPZ od roku 2011 připravuje výstavy ke Světovému dni vody, který připadá na 22. březen. Každoročně je vyhlášováno aktuální motivující téma, přičemž v letošním roce tématem bylo „Hodnota vody“. V letošním roce byla výstava spojena s výstavou k lesnímu hospodářství a zemědělství.

Jiří Pykal uvedl, že problematika vodního hospodářství se prolíná s řadou dalších činností, zejména se zemědělstvím, lesním hospodářstvím a ochranou životního prostředí. U dotačních programů v této oblasti by měla být navýšena alokace a měly by být řešeny i další oblasti s tímto související (např. zdroje vody, porosty, které ji zachycují, krajina a její vytváření, mokřady). Je možno ve spolupráci s jinými komisemi zformulovat nějaká opatření.

V následné diskusi bylo členy komise řešeno zejména navýšení alokace a nevyklučování určitých subjektů v dotačních programech v oblasti vodního hospodářství a vysoké náklady na vodovody a kanalizace zejména pro malé obce. Vodohospodářská infrastruktura je finančně náročná na pořízení i provozování a bez větší podpory státu toto kraj nemůže samostatně vyřešit.

Usnesení 005/02/2021/Kz

Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

bere na vědomí

informace o činnosti Kraje Vysočina a Krajského úřadu Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství;

doporučuje

radě kraje podporovat poskytování dotací v oblasti vodního hospodářství i v následujících letech pokud možno ve větším rozsahu než doposud.

Usnesení bylo přijato 10 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

Lukáš Vlček předložil členům komise tyto informace:

- Vodní hospodářství - kooperace území a propojování vodohospodářských soustav - jednání o spolupráci s Jihomoravským krajem na úrovni memoranda.
- Co může Kraj Vysočina udělat pro zemědělství:
 - o Činnosti propagačního a kooperačního charakteru, přicházení s tématy popularizace zemědělství a ukázky na příkladech dobré praxe;

- Komunikace se třemi zastřešujícími zemědělskými organizacemi a prohlubování této spolupráce;
- Předložení konceptu projektu, jehož smyslem by byla větší popularizace zemědělství a rozptýlování určitých mýtů (např. otázka řepky);
- Moderní formy komunikace a přiblížení zemědělství střední i mladší generaci;
- Členové komise byli vyzváni k zaslání případných námětů a podnětů;
- Koncept informačního projektu bude představen členům zemědělské komise.

Jaroslav Michal informoval o materiálu, který slouží k popularizaci zemědělství, a který byl k dispozici členům komise.

Jiří Uchytíl uvedl, že v současné době je před dokončením již třetí prohlášení zemědělců. Informoval o přípravě projektu, který by upravoval a ocenil hospodaření v oblastech dříve označovaných jako oblasti chráněné akumulace podzemních vod.

Lukáš Vlček uvedl, že je aktivně jednáno s Povodím Vltavy, státní podnik. V dohledné době bude aktivována pracovní skupina „Želivka - vodárenská nádrž Švihov“.

3. Řešení problematiky lesního hospodářství a myslivosti v Kraji Vysočina

Členové komise obdrželi s předstihem podkladový materiál.

Jiří Bartoš předložil následující informace:

Kůrovcová kalamita a opatření obecné povahy

Kraj Vysočina je od roku 2015 postižen kůrovcovou kalamitou. Aktuálně je postižena značná část České republiky. S ohledem na to byla Ministerstvem zemědělství vydána celá řada opatření. Jedním z nich je opatření obecné povahy z 2. dubna 2020 čj. 17100/2020-MZE-16212, kterým bylo upraveno hospodaření v lesích v oblasti ochrany lesa a přenosu reprodukčního materiálu při zalesňování, kdy došlo k výraznému uvolnění u většiny dřevin.

Chladnější počasí a relativní dostatek srážek dává prozatím naději, že by mohla kalamita dále zpomalovat. V důsledku mírného přetlaku těžebních a navazujících kapacit klesá cenová hladina za tyto služby, zároveň výkupní cena dřeva stoupá, u některých sortimentů skokově. Mimo jiné i díky tomu jsou zpracovávány již z dřívější doby odumřelé porosty. Obrovský rozsah nově vzniklých holin s sebou přinesl nárůst cen za služby při obnově lesa, vzrostly ceny sadebního materiálu, který je produkovaný v nedostatečném množství. Podle sdělení provozovatelů lesnických školek by k obratu mohlo dojít v roce 2022, kdy by se dostupnost sadebního materiálu značné části lesních dřevin měla výrazně zlepšit.

Příspěvky na hospodaření v lesích z rozpočtu státu

Jedním z nejdůležitějších programů podpory nestátních vlastníků lesů z národních zdrojů je nařízení vlády č. 30/2014 Sb. Poskytují se zejména na obnovu lesních porostů, zajištění a výchovu lesních porostů, šetrné technologie pro hospodaření v lese aj.

Od roku 2019, byla spuštěna podle Zásad MZe podpora vlastníků lesa formou finančního příspěvku na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity v lesích. Princip podpory spočívá v uhrazení rozdílu mezi limitním výnosem z prodeje jehličnatého dříví z nahodilých těžeb a reálnou hodnotou tohoto výnosu. Způsobilými žadateli jsou nestátní vlastníci lesů. Podpora bude vyplácena dočasně pouze po dobu, kdy ceny dříví nedosahují výše limitního výnosu. Prozatím by měl být posledním rokem, za který lze žádosti podávat, rok 2020. Výzva k podávání žádostí by měla být, podle sdělení MZe, vyhlášena na přelomu I. a II. pololetí 2021.

Ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj je připravován dotační podprogram na opravy a rekonstrukce místních komunikací poškozených lesní dopravou v souvislosti s kůrovcovou kalamitou v rámci existujícího programu MMR Podpora rozvoje regionů. Při podpoře do 80 % z výše nákladů se očekává jen za oblasti s doznívající kůrovcovou kalamitou rozpočtový dopad na státní rozpočet a rozpočty krajů v souhrnné výši 270 mil. Kč. Po ukončeném meziresortním

připomínkovém řízení a po dohodě s MF bylo zahájeno jednání s příslušnými kraji o spolufinancování programu ze strany krajů.

Dotace v lesním hospodářství z rozpočtu kraje

V této době je dokončováno proplácení prostřednictvím Fondu Vysočiny – programu Hospodaření v lesích 2020. Program umožňoval vlastníkům lesa podávat žádosti na potřebnou péči o založené lesní porosty, výchovou porostů, nebo použití vhodných technologií na ochranu porostů.

Příspěvky do oblasti myslivosti

Příspěvky na vybrané myslivecké činnosti jsou poskytovány podle Nařízení vlády č. 30/2014 Sb. Podacím místem je krajský úřad, který zároveň zajišťuje administraci těchto příspěvků. Příspěvky jsou poskytovány uživatelům honiteb, vlastníkům loveckých psů národních plemen na jejich chov a výcvik a vlastníkům loveckých dravců opět na jejich chov a výcvik. Vzhledem k rozšíření okruhu činností, na které je možné získat dotaci, došlo v letošním roce ke zvýšení počtu žádostí i výše požadované částky zhruba na dvojnásobek předchozího roku. K hlavním důvodům zvýšení četnosti žádostí patří nová podpora lovu prasete divokého, kormorána velkého a další opatření směřující k podpoře udržení rovnováhy v krajině.

Nový stavební zákon a návrh vzniku tzv. lesodohledacích úřadů

Návrh nového stavebního a tzv. změnového zákona projednávány nyní Parlamentem České republiky zásadním způsobem nabourává po více než 20 let osvědčený systém smíšeného modelu veřejné správy. Příprava těchto předpisů byla nestandardní, návrhy byly zásadním způsobem nejméně 4x změněny, postup byl v rozporu s legislativními pravidly vlády. Výsledný návrh povolování staveb nezrychluje, zavádí nový úřad státní správy, který se (ovšem nedostatečně) pokouší zkoncentrovat problematiku povolování staveb, což jde na úkor cca 15 dlouhodobě integrovaných úseků státní správy v oblasti životního prostředí, včetně státní správy lesů a myslivosti, památkové péče, apod. Nové instituty povedou k mimořádné aplikační nejistotě (a tedy i nejistotě pro stavebníky a veřejnost). Pochybnosti odborné právnické veřejnosti o ústavnosti těchto návrhů se netýkají pouze způsobu jejich vzniku nebo snížení ochrany ústavně krytých oblastí (např. životního prostředí), ale také subjektivních práv vlastníků nemovitostí (vyvlastňování, odstraňování černých staveb) aj.

Dalším návrhem na postupnou destrukci smíšeného modelu státní správy je vznik tzv. lesodohledacích úřadů, tj. vznik samostatného úřadu státní správy pro státní správu lesů a myslivosti. Tento návrh je podobně nesystémový jako vznik nového stavebního úřadu. Znamená, že ucelená a provázaná problematika má být rozdělena na dva (nebo zde na tři) úřady.

Veřejná správa má negativní zkušenosti s vydělováním dílčích agend ze vzájemně souvisejících úseků státní správy. Rozdělení uceleného úseku státní správy do několika úředních soustav (tak jak je to v uvedených návrzích) je ovšem ještě méně systémové a účelné.

Pachové ohradníky

Kraj Vysočina finančně podporuje ošetření kritických úseků silnic pachovými ohradníky. S touto aktivitou bylo započato v roce 2010. Projekt se postupně vyvíjí jak co do rozsahu, způsobu ošetření a výběru ošetřených úseků, tak zdrojů financování. Od roku 2018 vznikly ošetřované úseky jako kombinace návrhu Policie ČR a uživatelů honiteb. Vyhodnocením účinnosti pachových ohradníků z roku 2020 bylo zjištěno, že realizací tohoto opatření došlo na ošetřených úsecích ke snížení střetů vozidel se zvěří cca o 50%. Z jednání se zástupci okresních mysliveckých spolků vyplynul zájem realizovat projekt i v letošním roce, a to zhruba ve stejném rozsahu jako v roce 2020. Předpokládá se ošetřit celkem cca 125 km silnic Kraje Vysočina.

Výkup spodních čelistí prasete divokého

Početní stavy prasete divokého dlouhodobě narůstají a tím se zvyšují i škody způsobené touto zvěří. Lze předpokládat, že v souvislosti s probíhající kůrovcovou kalamitou a zlepšením krytových podmínek pro tuto zvěř bude docházet k dalšímu nárůstu. Výskyt tohoto onemocnění byl v nedávné době potvrzen v sousedních zemích a to v rozsahu, který vyvolává nemalé obavy ze zavlečení této nemoci do ČR. V České republice je situace prozatím stabilizovaná, existuje však potenciální nebezpečí opětovného výskytu nákazy. Proto je nutné podpořit úsilí redukovat stavy volně žijících prasat divokých. I nadále je žádoucí se soustředit na odlov nejmenších selat a na bachyně – lončačky. Toto opatření směřuje ke snížení škod na zemědělských pozemcích a na nich rostoucích plodinách a ke snížení veterinárního nebezpečí - přenosu nákazy afrického moru prasat na hospodářské chovy prasat. O spodní čelisti, které by měly být shromážděny, nadále projevuje zájem Fakulta lesnická a dřevařská České zemědělské univerzity v Praze. O tento studijní materiál se zajímá i Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy univerzity v Brně. S ohledem na výše zmiňovanou aktuálnost veterinární problematiky je tato aktivita kladně hodnocena i Státní veterinární správou. Bylo by třeba zvýšení efektivity této aktivity, k tomu však nejsou doposud vhodné podmínky.

Členové komise následně diskutovali o těchto záležitostech:

- Kůrovcová kalamita:
 - o Je třeba aktivně těžit (využít volných těžebních kapacit) a využít současně velkého zájmu o dřevo (využití prostoru na trhu);
 - o Podnět na poradenství kraje pro vlastníky lesů, aby věděli co kde sázet a na jakých stanovištích (jednoduchý materiál). Zakládání porostů dřevinami - apelovat na odborné lesní hospodáře, aby šířili osvětu. Zabývat se tím, jaké lesy našim dětem a vnoučatům zanecháme. Jiří Bartoš uvedl, že záměrem kraje je spolupráce s odbornými lesními hospodáři, jejichž povinností je komunikovat tyto záležitosti s jednotlivými vlastníky lesů. V minulosti se, mimo jiné, uskutečnila ze strany kraje řada odborných seminářů. V této činnosti je záměr pokračovat.
- Pomoc ze stany kraje vlastníků lesů s nedostatkem sazebního a pěstebního materiálu (např. odkazy na sdružení školkařů na webových stránkách kraje. Jiří Bartoš to přislíbil).
- Dotační podprogram na opravy a rekonstrukce místních a účelových komunikací poškozených lesní dopravou v souvislosti s kůrovcovou kalamitou (jaké komunikace tento program zahrnuje, možnost rozšíření i na svozové cesty z lesa k místním komunikacím).
- Stav spárkaté zvěře - apel, pokyn či doporučení na myslivce ze strany kraje. Jiří Bartoš poznamenal, že tato aktivita už existuje. Je záměr v ní pokračovat, a to v různých podobách.
- Údaje o škodách způsobených zvěří – hlášené škody, inventarizace.

V průběhu jednání se omluvil člen komise Vladimír Slávka.

Usnesení 006/02/2021/Kz

Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

bere na vědomí

informace o činnosti Kraje Vysočina v oblasti lesního hospodářství a myslivosti;

doporučuje

radě kraje podporovat opatření na úseku myslivosti a vytvoření podmínek pro administraci narůstající agendy v oblasti lesního hospodářství a myslivosti.

Usnesení bylo přijato 9 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

4. Diskuse a různé

Jitka Merunková informovala, že ve dnech 26. - 31. 8. 2021 by se měla uskutečnit výstava Země živitelka. Prozatím nejsou adekvátní informace. Kraj Vysočina má zájem propagovat potraviny z regionu. Pro zájemce o prezentaci potravin na výstavě (v případě, že potraviny budou moci být vystavovány) bude ze strany kraje vytvořeno zázemí.

Termín příštího zasedání komise byl stanoven na **středu 29. září 2021, od 15.00 hodin.**

5. Závěr

Závěrem předseda poděkoval všem přítomným za aktivní účast a ukončil zasedání.

Ing. Jiří Pykal

předseda Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

Bc. Ing. Jitka Merunková

tajemnice Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

Zpracovala a zapsala Lenka Matysová dne 17. 5. 2021.